

АНАЛИЗА

ЗА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЦЕСОТ
НА ПРИСТАПНИТЕ ПРЕГОВОРИ
СО ЕВРОПСКАТА УНИЈА ВРЗ
ГОВОРОТ НА ОМРАЗА ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Славица Анастасовска
Александра Бубевска

АНАЛИЗА

ЗА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЦЕСОТ
НА ПРИСТАПНИТЕ ПРЕГОВОРИ
СО ЕВРОПСКАТА УНИЈА
ВРЗ ГОВОРОТ НА ОМРАЗА ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

СКОПЈЕ 2024

ИЗДАВАЧ

Хелсиншки комитет за човекови права – Скопје, застапуван од проф. Неда Здравева

АВТОРИ

Славица Анастасовска, Александра Бубевска

УРЕДНИК

Уранија Пировска Извршна директорка на Хелсиншкиот комитет за човекови права

ГРАФИЧКИ ДИЗАЈН

Билјана Иванова

Проектот е финансиран од Фондацијата
„Отворено општество Македонија“

Содржината е единствена одговорност на авторите и на грантистот,
и на ниту еден начин не може да се смета дека ги изразува гледиштата
и ставовите на Фондација - Отворено општество Македонија

Вовед

Приклучувањето на Македонија кон ЕУ е на агендата за идно проширување на Европската унија од 22 март, 2004 година, кога беше поднесена апликацијата за прием во Унијата.

На 9 ноември, 2005 година, откако Европската комисија одлучи на Македонија да ѝ додели статус на кандидат, на 17 декември, 2005 година, Република Македонија доби статус на кандидат за членство во Европската унија.

Земјите членки кои го поминале процесот на приклучување, брзо по доделувањето на кандидатскиот статус ги започнале преговорите за приклучување. Сепак, поради проблеми во надворешната политика, пред сè спорот со името со соседна Грција, почетокот на преговорите за влез на Република Северна Македонија во ЕУ официјално беше започнат на 19 јули 2022 година.

Методологија

Хелсиншкиот комитет за човекови права за потребите на оваа анализа користеше за да се desk research од јавни извори за да се истражи и проучи појавата на говор на омраза а во контекст на пристапните преговори на РСМ со ЕУ. Ова истражување содржи анализа на разни медиумски содржини, вклучуваќи вести, текстови, колумни и социјални мрежи се со цел да се разбере природата и контекстот на говорот на омраза.

Хронологија на односите со ЕУ

Договорот за визна либерализација помеѓу Република Македонија и ЕУ стапува на сила на 1 јануари, 2008 година. Преговорите за визна либерализација со ЕУ почнуваат во февруари, 2008 и Република Македонија е додадена на листата на безвизни државајни на 19 декември, 2009 година. Оттогаш сите граѓани можат да влезат во шенген-зоната без виза и само со биометриски пасоши.

Најголемиот проблем на земјата околу започнувањето на преговори со ЕУ е спорот со името со соседна Грција, која го отфрли името Македонија бидејќи според неа, тоа имплицира територијални претензии кон северниот дел на Грција. Поради тоа, ЕУ земјата ја нарекува „Поранешна Југословенска Република Македонија“ (ФИРОМ). Решавањето на проблемот со името стана услов за пристапување кон Унијата. Грција го искористи своето право да го блокира пристапот без претходно да биде најдено решение, односно дека ќе употреби вето, исто како што го употреби при блокадата на земјата за влез во НАТО.

На 17 јуни 2018 година, во село Нивици беше потпишан Договорот од Преспа или Преспански договор. Овој меѓународен договор ја раскинува Времената спогодба потпишана во Њујорк на 13 септември 1995 година. Тој треба да биде решение за спорот помеѓу Грција и Македонија. Според договорот, Република Македонија го промени своето официјално и уставно име во Република Северна Македонија, ерга омнес, а Грција го призна државјанството на соседната земја како македонско/граѓанин на Република Северна Македонија, се согласи да го именува официјалниот јазик на соседната земја како македонски, и се обврза да не го попречува членството на соседната земја во меѓународните организации.

На 16 јули, 2022 година, со 68 гласа „За“ и ниеден против, пратениците во Собранието ги усвоија заклучоците за таканаречниот француски предлог со кој треба да се откочат македонските евроинтеграции. Почетокот на преговорите на ЕУ со Македонија беше блокиран со бугарското вето од ноември 2020 година, поради спор околу јазикот и историјата, а Брисел го поврза напредокот на Тирана на патот кон ЕУ со напредокот на Македонија. Една година претходно, европскиот пат на двете земји беше блокиран од Франција, инсистирајќи на промена на методологијата за преговорите за влез во ЕУ.

Како известувале медиумите за напредокот на државата кон членство во ЕУ во 2023 и 2024 година

Медиумите ги следеа сите процеси и настани поврзани со преговорите на државата за влез во ЕУ. Главно низ секојдневни информации, дебати, колумни и други медиумски форми.

Иако демократијата подразбира различни ставови, она што треба да биде врзивно ткиво и заедничка кауза (interes) на медиумите е ефикасното спроведување на преговарачкиот процес до негово позитивно окончување кое треба да се круниса со членство на Северна Македонија во ЕУ. Појдовната точка е дека граѓаните треба да бидат добро информирани за ЕУ, а медиумите треба да имаат клучна улога во продлабочувањето на дебатата за важноста и за сите позитивни промени и економски можности кои ги носи членството во ЕУ. Медиумите на јавноста треба да ѝ обезбедат објективна, прецизна и фактичка информација за процесот на пристапување на Северна Македонија во ЕУ и за реформите што треба да се спроведат.

Содржините поврзани со оваа тема објавени од медиумите можат да се поделат на вести, дебати и колумни.

Дали имаме доволно инфо за тоа што значи еу, кои се придобивките, нема дебати кои значат подлабоко навлегување во односите на Мак со Еу и пристапните, кои се поглавјата и што значи тоа за државата

АНАЛИЗА НА СЛУЧАИ

1. Наслов: За Унгарија веќе нема место во ЕУ со новиот закон против ЛГБТ заедницата, изјави холандскиот премиер Руте

ЗА УНГАРИЈА ВЕЌЕ НЕМА МЕСТО ВО ЕУ СО НОВИОТ ЗАКОН ПРОТИВ ЛГБТ ЗАЕДНИЦАТА, ИЗЈАВИ ХОЛАНДСКИОТ ПРЕМИЕР РУТЕ

SDK.MK

ЗА УНГАРИЈА ВЕЌЕ НЕМА МЕСТО ВО ЕУ СО НОВИОТ ЗАКОН ПРОТИВ ЛГБТ ЗАЕДНИЦАТА, ИЗЈАВИ ХОЛАНДСКИОТ ПРЕМИЕР РУТЕ - Сакам Да Кажам

246 comments 31 shares

Пренесена вест од Ројтерс за изјава на премиерот на Холандија за 17 членки на Унијата кои изразиле поддршка за правата на ЛГБТ заедницата, како реакција на контроверзниот унгарски закон.

Датум: 24.06. 2021

линк:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=4710135519031587&id=1127436860634822

ПРИНТСКРИН ОД КОМЕНТАРИ

- Ek: _____ mi
A EU so тебе i tie kako тебе, станала nenormalna i **pederska**.Ne меѓај go gzot таму kade ne ti e mesto.Stanavte retardirano opštество.I taa retardiranost sakate da ni ja prodadete kako kultura.Odi i prodaj go gzot negde drugo.
- M: _____ ki
Epa ete, zakonot e da ne se promovira pederizam na malolenti lica, mnogu ispravnoo!!! Abe bolni umovi qo vodat svetov!!!
- Bl: _____ ka
ИЗОПАЧЕНА ЕВРОПА ИЗОПАЧЕНИ ЕВРОПСКИ ВРЕДНОСТИ таму не ни е местото
- Go: _____ ки
Абе и нашиве политичари се педери и лезбејки .. до еден...
Ама пак Македонија не ја примаат во е.у....
- / _____ ги
Svaka cast za Orban samo toj izleze so muda
- Go: _____ ka
ајде бе, па само тоа ли е европска вредност,,,,или овој повредено му е личното чувство,како така личните сфаќања пред општите
- S: _____ ic
ДОЈДЕ ВРЕМЕ КОГА ПЕДЕРИТЕ И ИЗРОДИТЕ ОДЛУЧУВААТ ЗА ИДНИНИТЕ НА ДРЖАВИТЕ
- S: _____ ifi
Bravo orban i na nas pederska unija ne ni treba
- E: _____ z
Тој закон е за почит, затоа што ги штити децата, закон кој застапува најстроги мерки против педофилите и каде неприкосновено право за воспитување на децата до 18 години е на родителите
Браво за унгарската влада
- Val: _____ ska
Vo EU poprvo ke vlezesh kako lgbt zaednica ,otkolku kako suveren narod i.drzava. Kaj nas na golema vrata preku reformi vo obrazovaniето, lgbt vleguva vo politikata. Uspeshen proekt na Mila Carovska , nema shto ...
- Tom: _____ an
Срамна е цела курвинска ЕУ со нејзините развратни идеологии и залагања.
- S: _____ ki
И ОБИЕ ОД ЕУ ДА ТИ БИЛЕ ПЕДЕРИ
- Sr: _____ va
Ungarija e strateska drzava, i te kako i e potrebna na EU. Imaat normalno rakovodstvo, a ne PEDERI

КРАТКА АНАЛИЗА НА СОДРЖИНАТА НА ГОВОРОТ НА ОМРАЗА

Од коментарите во под оваа вест може да увидат не само вкоренетите предрасуди кон сексуалните малцинства, туку и демонизирање на целата Европска Унија поради залагањето за унапредување на правата на ЛГБТИ заедницата, опишувајќи ја како Унија со изобавачени вредности, развратни идеологии и залагања. ЛГБТИ заедницата пак од друга страна е нарекувана со погрдни зборови, се поистоветува со педофилија, а таквиот наратив не само по себе што е вознемирувачки туку и дополнително поттикнува дискриминација кон лицата со различна сексуална ориентација од хетеросексуалната.

2. Наслов: МАКЕДОНИЈА ГИ ПОЧНА ПРЕГОВОРТЕ Амбасадорот Гир вели ако не биде сменет Уставот скринингот ќе запре

Интервју со Амбасадорот Гир

Датум: 16.07.2022

Линк:

<https://www.facebook.com/profile/100064582814173/search/?q=%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D1%81%D0%BA%D0%B0%20%D1%83%D0%BD%D0%B8%D1%98%D0%B0%20%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%98%D0%B0>

ПРИНТСКРИН ОД КОМЕНТАРИ

- Miroslav
Бесрамник! Ни две ни три....појасна уцена здравје! Зашто примаме во државата вакви ликови не ми е јасно! 🙄
1y Like Reply Edited 6 🇺🇦 🙄
- Ilija
Kako bi mu ja smenila facava...mnogu zolt mi stoi zagreota...da go pomodram malce 🙄
1y Like Reply 3 🇺🇦 🙄
- Dimitar
Абе педер еден што сакате да ја избришете Македонија све да ви ебам во европска унија и пошироко
1y Like Reply
- Violeta
па нека се запрат.
1y Like Reply
- Leon
Леон

- Lj
Dase otvori zemjata eden da ne ostanete pleme vi ebam ***
1y Like Reply 🇺🇦
- D

media1.tenor.co
1y Like Reply 🇺🇦
- Z
Of lele
1y Like Reply
- Z
Koga lazesh, lazi so usul, nie pregovorite gi pocnavme vo 2018 hofina, taka lazesh predavnikot i kriminalec Zaev, pa i ti sega ne lazesh
1y Like Reply

КРАТКА АНАЛИЗА НА СОДРЖИНАТА НА ГОВОРОТ НА ОМРАЗА

Коментарите под оваа вест се насочени кон Европската Унија и Шефот на Делегацијата на Европската Унија Дејвид Гир. Европската Унија се перцепира како лицемерна и фашистичка, а делегатот како бесрамник и насиланик кој ја уценува нашата земя со цел да биде избришана.

3. Наслов: Со нетрпение ве очекуваме во ЕУ со вашиот посебен идентитет – порачува Фон дер Лајен

TV Telma
October 29, 2023 · 🌐

На средбата со Пендаровски станало збор за процесот на пристапните преговори, за актуелните политички случувања во Северна Македонија и за тековните состојби во регионот.

TELMA.COM.MK
Со нетрпение ве очекуваме во ЕУ со вашиот посебен идентитет - порачува Фон дер Лајен - telma.com.mk

👍👎👤 190
73 comments 3 shares

Извештај за средба помеѓу претседателката на Европската комисија, Урсула фон дер Лајен на платформата Икс со шефот на државата Стево Пендаровски во Скопје.

Датум: 29.10.2023

Линк:

<https://www.facebook.com/profile/100033242985412/search/?q=%D0%A1%D0%BE%20%D0%BD%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%20%D0%B2%D0%B5%20%D0%BE%D1%87%D0%B5%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BC%D0%B5%20%D0%B2%D0%BE%20%D0%95%D0%A3%20%D1%81%D0%BE%20%D0%B2%D0%B0%D1%88%D0%B8%D0%BE%D1%82%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%B5%D0%B1%D0%B5%D0%BD%20%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%20%E2%80%93%20%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%87%D1%83%D0%B2%D0%B0%20%D0%A4%D0%BE%D0%BD%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%20%D0%9B%D0%B0%D1%98%D0%B5%D0%BD>

ПРИНТСКРИН ОД КОМЕНТАРИ

- M... v
mrtva da ja vratite vo kovceg fasustiii
- D... ci
Ajde. KUMO masala ne prekrsti i istorijata ni ja smeni. Svaka ti cas ama vie sega ste Lajka za nas i nie mozeme imeto da ti go smenime
- Sl... ka
Nie EU ne ja sakame i ne ni treba
- V... ki
Saka da kaze "preobrazen ili izvitoperen" identitet.
- J... a
FALA NE TREBA PRVO NAUCETE MAKEDONIJA E NA MAKEDONCITE I OSPANATI GRAGJANI NE SILUVAVTE ZA PRESPANSKIOT DOGOVOR A SEGA SO VNESUVANJE NA IZMISLENI BUGARISTA!!!!!!!

КРАТКА АНАЛИЗА НА СОДРЖИНАТА НА ГОВОРОТ НА ОМРАЗА

Во коментарите под оваа вест забележан е говор на омраза и посакување на смрт на претседателката на Европската Комисија, Урсула Фон Дел Лајен. И под оваа вест евидентени се негативните ставови кон политиките на Европската Унија и кон соседната земја Бугарија.

4. Наслов: Петков: Ќ даваме пат на Северна Македонија кон ЕУ, ама тој пат е поплочен со барања

Телевизија 24
Април 23, 2022 · 🌐

ПЕТКОВ: Ќ ДАВАМЕ ПАТ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА КОН ЕУ, АМА ТОЈ ПАТ Е ПОПЛОЧЕН СО БАРАЊА
<https://24.mk/.../petkov-davame-pat-na-severna-makedonija...>

👍👎🗨️ 251 366 comments 4 shares

Пренесена изјава на бугарскиот премиер Кирил Петков во интервјуто за бугарската Нова ТВ.

Датум: 23.04.2024

Линк:

<https://www.facebook.com/24vesti.mk/posts/pfbid022A6CFuBqtQZpYYKtSrhCbydP3syRfeXt2S ZgzwMqpczjMiN2npbFzazHMTvSg1ALl>

ПРИНТСКРИН ОД КОМЕНТАРИ

Bl... ki

Не ни треба пат од вас, и така за кратко ќе ја СЕМАЕУ.

R... ki

Aman, dosta e, ne ni treba od vas ni pat nitu so takvi kako vas da sme vo Evropa. Tie decata od vladata vreme e da kazat DOSTA E!

S... v

Se dodeka nasite politicari molat vie fasisticki ke se odnesuvate trba da prekinat sekakov pregovor pa EU ako i treba MAKEDONIJA bez uceni vlez

F... ic

Mermerna ploca nad glava da ti stoe pleme fasisticko

E... e

Племе фашистичко!

Ga... va

Ucena, ne ni treba ni Evropa nitu pak vie

Bo... ki

Ma gonitese ne ni treba eu ce se raspadne

КРАТКА АНАЛИЗА НА СОДРЖИНАТА НА ГОВОРОТ НА ОМРАЗА

Коментарите под оваа вест предизвикале говор на омраза кон премиерот на Бугарија, но дополнително забележани се негативни коментари и недостаток на поддршка на процесот на пристапување кон ЕУ која е перцепирана како насилна организација која ќе се распадне.

5. Наслов: Ковачевски: Нови барања нема, ново вето нема да има

DW Македонски
August 18, 2023 · 🌐

Ковачевски до пратениците: Апелирам на разум и одговорност, дајте глас за европската иднина.

DW.COM
Ковачевски: Нови барања нема, ново вето нема да има – DW – 18.08.2023
Никој не може да го загрози македонскиот народ. Не постои диктат од кого било. Ова е ...

👍👎👍👍 91

58 comments 1 share

Извештај од обраќањето на поранешниот премиер Димитар Ковачевски пред Собранието на РСМ

Датум: 18.08.2023

Линк:

<https://www.facebook.com/dw.macedonian/posts/pfbid033Ji1jYKJbpipHn4gdB1K19hRSVMeoFGjo1mCfHmu3G6oW5s7qYFkaUVKDJxqae26l>

ПРИНТСКРИН ОД КОМЕНТАРИ

T... ki

Не се виновни они ТИЕ НАШИВЕ ПРЕДАВНИЦИ ОД ВЛАСТА НА НИВ ТРЕБА СТАПОТ ОДМА ПРЕКИНИ СВЕ НЕЈКАМЕ ВО ЕУ. ОСТАРЕВ ВЕКЕ ЗА ЕУ ЌЕ ТИ ГО ФУКНАН И У ГРЧКА И ВО БУГАРИТЕ. ИМЕТО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ДА СЕ ВРАТЕ ТИЕ ШТО ГО ПРОМЕНИЈА ДА ОДГОВАРАТ.

Je... ski

Predavnik krvta da ti ja eban

Je... ov

Ke visis na STADION Po Kineskiot Zakon

T... eB

Што му згрешила оваа држава и овој народ па вака да ги потценуваат и лажат? Колку треба да си расипан свесно да си ја ништиш државата и народот? Колку несреќно детство треба да имаш и колку треба си злоставуван за вака да се однесуваш?

КРАТКА АНАЛИЗА НА СОДРЖИНАТА НА ГОВОРОТ НА ОМРАЗА

Под оваа вест забележани се коментари и говор на омраза и говор полн со омраза кон поранешниот премиер Ковачевски и власта која се доживува како предавничка, како резултат од незадоволството на кој правец се движи нашата земја.

6. Наслов: ЕУ се крена на нозе за забраната на Ковачев, но со години молчи за навредите и заканите кон Македонија

Извештај за посетата на Македонија на европатеникот Ковачев

Датум: 10.05.2023

Линк:

<https://www.facebook.com/AlfaTelevizijaMk/posts/pfbid0ZBsfmKkxgzvhvBQ4yGtcsU86gd2u292pW4MZAk6wfYBX6gLKGnk4YPPkC6Uaraapl>

ПРИНТСКРИН ОД КОМЕНТАРИ

/v

Абре Македонски народе така се бранат пријателите фашисти кој не ферма нас Македонците овие сверови од Калето, У.УНИЈА ,ТАТАРИТЕ ГРЦИТЕ И ШИПТАРИТЕ тие сите работат против нас православните Македонци .

Dr. ki

Со овоа Е.У. докажува дека е неонацистичка заедница и затоа не ни е потребна таква заедница

S. ka

КАЈ БЕВТЕ ДОСЕГА ЗОШТО НИКОЈ НЕ СЕ БОРЕШЕ ОВА ДА СЕ СПРЕЧИ СИТЕ СИ ЈА ПРЕФРЛААТ ТОПКАТА ЕДНИ СО ДРУГИ А ТЕРОРИСТИТЕ КОРИСТАТ СУПЕР ВЛАДА СУПЕР СЕ ИЗГУБЕНО И ИЗБРИШАНО СЕ МАКЕДОНСКО

M. me

Murkinjo

VREME E NARODOT DA SE DIGNE PROTIV INSTALIRANITE SEVERDZAN FASISTICKI HORDI KOI SE PLATENI SO STRANSKI NARKO PARI DA OSTVARUVAAT NIVNI CELI. VREME E ZA FORMIRANJE NARODNA MILICIJA I NARODEN SUD

Jovanov

Samo treba da se obesi triggerot na site nasi nesreki- Murtinjo!

КРАТКА АНАЛИЗА НА СОДРЖИНАТА НА ГОВОРОТ НА ОМРАЗА

Под оваа вест забележан е говор на омраза и говор полн со омраза насочен кон Албанците, Грците, Бугарите како и кон Европската Унија и нејзините претставници, нарекувајќи ја неонацистичка и фашистичка организација која има скриени цели за уништување на државата.

Заклучоци

Голем дел од граѓаните имаат длабоко вкоренети предрасуди кон лицата со различна сексуална ориентација и родов идентитет кој пак се одрзуваат со негативни ставови и кон развиените западно европски земји кој ги подржуваат и унапредуваат правата на ЛГБТИ заедницата.

Евидентни се негативните ставови кон Европската унија и нејзините претставници, кои се доживуваат како насилници, кои ја ученуваат нашата земја со цел да ја избришат и уништат.

Забележани се негативни ставови и омраза кон предходите Владеачки гарнитури кој се деклира како проевропски.

Препораки

Кон медиумите

Поголема информираност на граѓаните кога станува збор за процесот на преговорите на Европската Унија, со цел подигање на свеста за придобивките од членството во ЕУ.

Едукација и сензибилизација на општата јавност преку информативни емисии за потребите и предизвиците со кои се соочува ЛГБТИ заедницата, како и потребата за унапредување на овие права.

Кон извршната власт

Вложување на поголеми напори, поголема транспарентност и учество во дебатни емисии со цел враќање на довербаа на граѓаните во европската иднина нашата земја.

Креирање и објавување на кампањи за едукација на општата јавност за придобивките од влезот во Европската Унија.

Проектот е финансиран од Фондацијата
„Отворено општество Македонија“

Содржината е единствена одговорност на авторите и на грантисот,
и на ниту еден начин не може да се смета дека ги изразува гледиштата
и ставовите на Фондација - Отворено општество Македонија